

“ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಘೋಷಣೆ” ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ ನೋಟ

ಹಿನ್ನೆಲೆ:

2017ರಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘದ ಮಕ್ಕಳು, ಅವರೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಕ್ಕಳ ಮಿತ್ರರು, ದಿ ಕನ್ಸ್ಟ್ರುಕ್ಟಿವ್ ಫಾರ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ (ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೌಕರ್ಯಕಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಿನ ವಲಯವಾರು 6 ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಂತೆ, ಅಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಾಲೂಕು ಉಪವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದರು. 2014ರಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ, ಪರಿಹಾರ ಕಾಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾದವು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ತಾಲೂಕಿನಾದ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ನೀರಿನಿಂದುಂಟಾಗುವ ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಲಯಗಳು, ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ರಮ ಮದ್ಯಮಾರಾಟ, ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಾಗುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು, ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳ ಪರದಾಟ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು-ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಮಕ್ಕಳು ಎತ್ತಿದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂವಾದಗಳ ಅನುಸರಣೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ತಾಲೂಕು ಆಡಳಿತ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿತು. ಕೇವಲ ಕುಂದಾಪುರವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು, ಅಗತ್ಯ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾಗೀದಾರರಾಗಿರುವಂತಹ, ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವಿರುವಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ದೃಢೀಕರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸ್ನೇಹಿ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಗರಿಷ್ಠ ಭಾಗೀದಾರಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಇದಕ್ಕನ್ನುಗುಣವಾಗಿ ನಿಯಮಾವಳಿ ಕರಡು ರಚನಾ ಸಮಿತಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವ 'ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ನಿಯಮಾವಳಿ'ಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು.

ದಿನಾಂಕ 27-12-2018ರಂದು ಸುಮಾರು 700ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರು ಮುಂತಾದವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನಿಯಮಾವಳಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿ -2016, ಬಾಲ ನ್ಯಾಯ ಕಾಯಿದೆ, ಪೋಕ್ಸೋ ಕಾಯಿದೆ, ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯಿದೆ - ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಿದೆಗಳ, ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು, ಆಚರಿಸಲು ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ.

ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ- ಈ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗುವ ಈ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 60% ಮಕ್ಕಳೇ ಸದಸ್ಯರು - ಭಾಗೀದಾರರು! ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ, ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪಿನ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಪಡೆಯ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಮತೆಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಿತ್ರ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಘಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಸ್ಪಂದಿಸಲು ಕ್ಷಿಪ್ರ ಸ್ಪಂದನಾ ತಂಡ, ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಹದಿಹರೆಯದ ಮಕ್ಕಳು, ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯದ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಇದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಇದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಆಶಯ:

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ: ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಾದ ನಮಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಭದ್ರ, ಸುರಕ್ಷಿತ, ಆರೋಗ್ಯಕರ, ಹಿತಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗುವ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ವಿಶೇಷ. ಅವರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ, ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸಲು, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ ವಾತಾವರಣ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಕ್ಕಳು ಸದಾ ಒಡನಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಭಾಗೀದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರ, ಇಲಾಖೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ಪುನರ್‌ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯು ಪ್ರಯೋಜನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವನ್ನೂ ತಲುಪುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾಗೀದಾರರ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದುದು.